

Odbor za vanjske poslove

2017/2056(INI)

19.12.2017

NACRT IZVJEŠĆA

o preporuci Europskog parlamenta Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o pregovorima o sveobuhvatnom sporazumu između EU-a i Azerbajdžana (2017/2056(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestiteljica: Norica Nicolai

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG PREPORUKE EUROPSKOG PARLAMENTA..... 3

PRIJEDLOG PREPORUKE EUROPSKOG PARLAMENTA

Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o pregovorima o sveobuhvatnom sporazumu između EU-a i Azerbajdžana (2017/2056(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 2., 3. i 8. te glavu V., osobito članke 21., 22. i 36. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), kao i dio peti Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
 - uzimajući u obzir početak pregovora 7. veljače 2017. između Europske unije i Azerbajdžana o novom sveobuhvatnom sporazumu,
 - uzimajući u obzir donošenje pregovaračkih smjernica Vijeća za taj sporazum 7. studenog 2016.,
 - uzimajući u obzir poruku Predsjedništva Parlamentarne skupštine Euronest od 30. listopada 2017. upućenu čelnicima država ili vlada,
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu sa sastanka na vrhu Istočnog partnerstva održanog u Bruxellesu 24. studenog 2017.,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. lipnja 2017. o slučaju azerbajdžanskog novinara Afgana Muhtarlija¹ i druge rezolucije o Azerbajdžanu, a posebno one u vezi s ljudskim pravima i vladavinom prava,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Parlamentarne skupštine Vijeća Europe od 11. listopada 2017. o funkcioniranju demokratskih institucija u Azerbajdžanu,
 - uzimajući u obzir obavijest Odbora ministara Vijeća Europe od 25. listopada 2017. o pokretanju postupka zbog kršenja jer azerbajdžanske vlasti uporno odbijaju provesti presudu Europskog suda za ljudska prava (ECHR) u slučaju Ilgar Mamadov protiv Azerbajdžana,
 - uzimajući u obzir članak 108. stavak 4. i članak 52. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove i mišljenje Odbora za međunarodnu trgovinu (A8-0000/2017),
1. preporučuje sljedeće Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku:

Opća načela, temeljne vrijednosti i predanost rješavanju sukoba

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0267.

- (a) da zajamče da se produblјivanje odnosa između EU-a i Azerbajdžana odvija na temelju uzajamno dogovorenih ciljeva i uz poštovanje temeljnih vrijednosti i načela demokracije, vladavine prava, dobrog upravljanja, poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda u interesu obje strana, a posebno njihovih građana;
- (b) da podsjete azerbajdžanske vlasti na stajalište Europskog parlamenta izraženo u Rezoluciji od 15. studenog 2017. o Istočnom partnerstvu, u kojem se nedvosmisleno navodi da se neće ratificirati nijedan sveobuhvatni sporazum s državama koje ne poštuju vrijednosti EU-a, posebno u pogledu neprovođenja odluka Europskog suda za ljudska prava te uznemiravanja, zastrašivanja i progona boraca za ljudska prava, nevladinih organizacija i novinara; da prije svakog novog sporazuma između EU-a i Azerbajdžana zajamče da su u Azerbajdžanu poduzeti važni koraci u pogledu puštanja na slobodu političkih zatvorenika i zatvorenika savjesti; da zajamče da je u novi sporazum uključen poseban mehanizam suspenzije koji se odnosi na ljudska prava i temeljne slobode;
- (c) da azerbajdžanske vlasti podsjete na stajalište Europskog parlamenta izraženo u istoj rezoluciji, prema kojem uvjet za ratifikaciju novih sporazuma između EU-a i svake od strana u sukobu u Gorskom Karabahu mora biti utvrđivanje stvarnih obveza i postizanje znatnog napretka u rješavanju sukoba, kao što su održavanje prekida vatre i pružanje potpore provedbi temeljnih načela OEES-a iz 2009. i napora supredsjedatelja OEES-ove skupine iz Minska;
- (d) da zajamče da je budući sporazum s Azerbajdžanom ambiciozan, sveobuhvatan i napredan te da donosi opipljive i konkretne koristi ne samo velikim poduzećima, već i malim i srednjim poduzećima i građanima EU-a i Azerbajdžana;
- (e) da zajamče, ako se navedeni uvjeti ispune, brz i stabilan napredak u pregovorima s ciljem potpisivanja novog sporazuma prije sljedećeg sastanka na vrhu Istočnog partnerstva 2019. godine;
- (f) da aktivno izvještavaju o ciljevima novog sporazuma kako bi se u Azerbajdžanu i EU-u povećala svijest građana o očekivanim mogućnostima i koristima koje proizlaze iz njegova sklapanja, čime bi se suzbile sve kampanje dezinformiranja;

Politički dijalog i regionalna suradnja

- (g) da osiguraju redovit i temeljit dijalog, posebno o političkim reformama čiji je cilj jačanje institucija, primjerice pravosuđa, kako bi se povećala njihova demokratičnost i neovisnost, o poštovanju ljudskih prava i poticanju snažnog civilnog društva te jamčenju njegova sudjelovanja u procesu reformi;
- (h) da utvrde posebne mjere usmjerene na provedbu preporuka OEES-a / Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) te Venecijanske komisije Vijeća Europe s ciljem osiguranja napretka u pogledu izbora i referendumu koji omogućuju azerbajdžanskim građanima da slobodno i pošteno izraze svoja mišljenja i želje;
- (i) da teže donošenju odredbi kojima se jača suradnja u promicanju mira i

međunarodne pravde, a osobito tome da Azerbajdžan potpiše i ratificira Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda (ICC); da se također zalažu za uspostavu snažnih mjera za suradnju u borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje te u borbi protiv nezakonite trgovine malim i lakim oružjem;

- (j) da osiguraju blisku suradnju u vanjskim i sigurnosnim pitanjima kako bi se osigurala maksimalna moguća konvergencija, osobito u pogledu odgovora na globalne prijetnje, sprečavanja sukoba, upravljanja krizama i regionalne suradnje;
- (k) da zajamče da se velika pažnja usmjeri na dijalog između Azerbajdžana i Armenije te na pojačano sudjelovanje EU-a u mirnom rješavanju sukoba u Gorskom Karabahu u skladu s temeljnim načelima OESS-a iz 2009. te osobito uz potporu supredsjedatelja OESS-ove skupine iz Minska, uz promicanje svih inicijativa kojima se potiče izgradnja mira, kao što su pregovori na visokoj razini, stvarne mjere za izgradnju povjerenja i komunikacija između civilnog društva Armenije i Azerbajdžana;
- (l) da uvedu posebne odredbe kojima bi se osigurala potpora znatnim naporima vlasti u pomaganju velikom broju izbjeglica i interno raseljenih osoba te potpora civilima koji žive u područjima sukoba u okviru međunarodno priznatih granica Azerbajdžana; osobito da doprinesu ostvarenju njihova prava na povratak u svoje domove i povrat imovine te na odštetu u skladu s presudama Europskog suda za ljudska prava;

Vladavina prava, poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda

- (m) da pruže potporu reformi pravosuđa s ciljem osiguravanja njegove neovisnosti od izvršne vlasti te jačanja vladavine prava, kao i razvoja snažnog okvira za zaštitu ljudskih prava i jednakost spolova;
- (n) da uvedu posebne odredbe za potporu Azerbajdžanu u borbi protiv korupcije, pranja novca i utaje poreza;
- (o) da omoguće povećanu suradnju u borbi protiv terorizma, organiziranog kriminala i kibernetičkog kriminala te u sprečavanju radikalizacije i prekograničnog kriminala;
- (p) da uvedu odredbe povezane sa zaštitom ljudskih prava i temeljnih sloboda u cilju okončanja političkog progona i otmica te mjera usmjerenih protiv političkih disidenata, neovisnih novinara, boraca za ljudska prava, predstavnika nevladinih organizacija i članova nekih manjinskih skupina, uključujući zajednicu LGBTQ; da uspostave pojačani forum za dijalog o ljudskim pravima između EU-a i Azerbajdžana u svrhu poticanja i pružanja podrške osobito provedbi sveobuhvatne reforme pravosuđa, sve u skladu s normama EU-a;
- (q) da osiguraju reviziju zakonodavstva i zaustavljanje mjera kojima se nastoje ograničiti legitimne aktivnosti civilnog društva, posebno u pogledu njihovih uvjeta za registraciju, financijskih sredstava iz inozemstva i registracije bespovratnih sredstava, neopravdanih kaznenih istraga, racija njihovih ureda,

zamrzavanja računa i progona njihovih čelnika;

- (r) da osiguraju, prije završetka pregovora, da Azerbajdžan poduzme značajne korake u pogledu puštanja na slobodu političkih zatvorenika i zatvorenika savjesti, kojih je 2017. godine bilo više od 150, uključujući, među istaknutijim slučajevima, Ilgara Mamadova, Afgana Muhtarlija, Mehmana Husejnova, Ilkina Rustamzada, Sejmura Hazija, Rašada Ramazanova, Elkina Ismajilija, Gijasa Ibrahimova, Bejrama Mamadova, Asifa Jusiflija, Fuada Garamanlija i Aziza Orujova, te da im nakon puštanja na slobodu ukine zabranu putovanja, uključujući zabranu putovanja za Kadiju Ismajlovu i Intigama Alijeva; da osiguraju oslobađanje i poboljšanje položaja tih pojedinaca uz pomoć pravosuđa i vladavine prava;
- (s) da traže da se Azerbajdžan prije završetka pregovora obveže na provođenje istraga o svim slučajevima zlostavljanja političkih zatvorenika i zatvorenika savjesti, osobito u slučaju pokojnog Mehmana Galandarova, koji je umro u pritvoru;
- (t) da naglase važnost slobodnih i neovisnih medija, i na internetu i izvan njega, te da osiguraju pojačanu potporu EU-a slobodnim i pluralističkim medijima u Azerbajdžanu koji će imati uredničku neovisnost i biti u skladu sa standardima EU-a, ističući da bi se pojačana pozornost usmjerena na slobodu tiska i drugih medija mogla preoblikovati u regionalnu inicijativu koja bi obuhvatila sve zemlje Istočnog partnerstva;

Trgovinska i gospodarska suradnja

- (u) da uključe pravedne i ambiciozne odredbe o trgovini i ulaganjima, u mjeri u kojoj je to sukladno sa statusom Azerbajdžana kao države koja nije članica WTO-a, koje su u cijelosti u skladu s normama EU-a, posebno sanitarnim, fitosanitarnim i ekološkim normama, i da osiguraju zaštitu prava intelektualnog vlasništva, uključujući oznake zemljopisnog podrijetla;
- (v) da uspostave čvrste mjere kojima će se osigurati brz napredak u smjeru poboljšanja poslovne i ulagačke klime u Azerbajdžanu, posebno u pogledu oporezivanja, upravljanja javnim financijama i javnom nabavom, kako bi se omogućilo više transparentnosti, bolje upravljanje i više odgovornosti, jednak pristup i pošteno tržišno natjecanje;

Energija i druga područja suradnje

- (w) da omoguće povećanu suradnju u energetsom sektoru u skladu s ciljevima strateškog energetskog partnerstva između EU-a i Azerbajdžana;
- (x) da također podrže diversifikaciju kombinacije izvora energije Azerbajdžana, promicanje izvora energije bez ugljika i pripremu za doba u kojem se više neće koristiti ugljik; da imaju na umu važnu dimenziju koja se pridaje klimatskim promjenama i učinku na lokalne zajednice u odluci Europske investicijske banke o financiranju Transanatolijskog plinovoda (TANAP), koja se tek treba donijeti;

- (y) da ambiciozne odredbe o zaštiti okoliša i smanjenju klimatskih promjena uključe u novi sporazum, među ostalim uvođenjem tih politika u druge sektorske politike;
- (z) da pruže nove mogućnosti za pojačanu suradnju u područjima koja nisu povezana s energijom kako bi se diversificiralo gospodarstvo Azerbajdžana, potaknulo stvaranje radnih mjesta i omogućilo stvaranje više kontakata među ljudima na regionalnoj i europskoj razini, osobito u područjima obrazovanja, zdravstva, prometa i turizma;
- (aa) da pojačaju suradnju u području razmjene mladih i studenata te razvoj novih programa stipendiranja i tečajeva te da olakšaju sudjelovanje u programu ERASMUS+, koji će osigurati razvoj vještina i Azerbajdžancima omogućiti da upoznaju EU i obrnuto;
- (ab) da također promiču gospodarski rast kroz promet i povezivost; da transeuropsku prometnu mrežu (TEN-T) prošire na istočne partnere;

Institucionalne odredbe

- (ac) da zajamče da sporazum ima snažnu parlamentarnu dimenziju kroz jačanje postojećih odredbi i mehanizama suradnje kako bi se povećao doprinos njegovoj provedbi i nadzor nad njom, posebno uspostavom poboljšane međuparlamentarne strukture;
 - (ad) da bez odlaganja pošalju Parlamentu sve relevantne dokumente povezane s ovim pregovorima, posebno pregovaračke smjernice donesene 7. studenog 2016., u skladu s člankom 218. stavkom 10. UFEU-a, prema kojima se „Europski parlament odmah i u potpunosti izvješćuje o svim fazama tog postupka”; da Parlamentu također dostave pregovaračke tekstove i zapisnike sa svakog kruga pregovora; da podsjete Vijeće da je Sud Europske unije zbog povrede članka 218. stavka 10. UFEU-a u prošlosti već poništio odluke Vijeća o potpisivanju i sklapanju nekoliko sporazuma; da imaju na umu da Parlament u budućnosti također može uskratiti svoju suglasnost za sklapanje novih sporazuma, sve dok Vijeće ne ispuni svoje pravne obveze;
2. nalaže svojem predsjedniku da ovu preporuku proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te predsjedniku, vladi i parlamentu Republike Azerbajdžana.